

(המשך ממחזור 49)

לדברי וארדה, הסיום שייך למה שהיא מכנה „אוטופיה מיליטנטית“, כלומר, מעין עולם אידיאלי כפי שהוא משתקף בעיני הלוחמות לשיווי זכויות המינים. מי שזוכר את האוסר, יודע, שאניאס וארדה אהבת לעסוק באוטופיות, והשאלה שהתעוררה אז ומתעוררת גם היום, היא אם אוטופיה אינה פשוט בריחה מן המציאות, שהיא חומר הגלם של סרטיה.

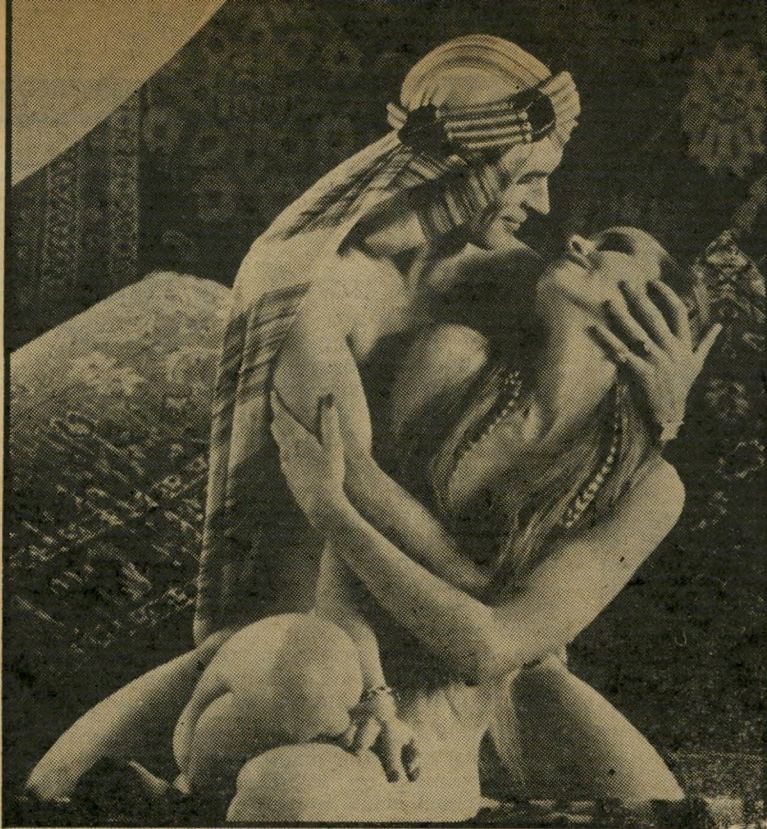
סרטים

טרוף למטורף

מעריציו של קן ראסל ישמחו בוודאי לדעת שלא התמיצו לעולמי-עד את האפי שרות לראות את סרטו האחרון ולנטינו.

מילפורד רוקדת עם נוראייב
כולם למדו אצל ולנטינו

מישל פיריפס ורודולף נוראייב ב„ולנטינו“ של קן ראסל
החלום האונניסטי של אמריקה

אחרי שדמות הולמת לתפקיד „רודי ה-אלוהי“ לא נמצאה, עלה רעיון גאוני בר-מוחו של ראסל: מדוע שרודי החדש (נור-אייב) לא יגלם את רודי האגדי (ולנטינו). הרי שניהם זרים שעשו קאריירה הרחק ממולדתם, שניהם הצליחו להצית את דמיון מעריציהם מעל ומעבר לגבולות המקובלים של אמנותם, שניהם היו אלילים וקורבנות של אמצעי-התיקשורת באותה המידה. ואם צריך לחכות לנוראייב שנה תמימה, עד שישתחרר מכל ההתחייבויות הקודמות הרבות שלו, כרי שיפיע בסרט, ראסל מוכן לכך ובחדווה.

קורעים אותך לגזרים. מבחינה פיר-סומית, אין ספק שהשיקול היה נכון. מחודש אוגוסט 1976 החל מתפרסם בכל רחבי העולם זרם בלתי פוסק של סיפורים על מהלך ההסרטה. נוראייב סוטר על פניה של מישל פיליפס, שאולי לקחה יותר מדי ברצינות את תפקיד האשה השתלטנית. נוראייב מתווכח עם ראסל, נוראייב מצטלם בעירום, וכך הלאה. התמונות שבהן הוא לבוש בגלימת שייך ומחזר אחרי נסיכת הלומותיו, בתוך אוהל מפואר, והתמונות שבהן אינו לבוש עוד בגלימה, אבל עדיין ממשיך לחזר באוהל. תפסו את שעריהם של הירחונים הצבעוניים בכל השפות. התילבשות המטרופות של שירלי ראסל (רעיית הבמאי) הופיעו באלבומי אופנה, וסיפורים מגוונים ופיקנטיים שפעו.

ראסל, כך אמרו, רצה פעם להיות רקדן בעצמו ומשום כך בחר בנוראייב לתפקיד הראשי. לדברי לסלי קארון, שמופיעה בסרט, אבל אינה רוקדת: „ראסל הוא

פיריפס ונוראייב במעמד מתוך „השייך“
טטירה על פני הכוכבת

כוריאוגרף יותר מאשר במאי, וזאת משום שהוא רואה דברים בצורה חזותית אילמת, יותר מאשר בהתפתחות דרמטית של דיאלוגים. כאילו כדי לאשר דברים אלה, טוען שחקן אחר בסרט, סיימור קאסל, מוסקר ביץ' בסרט מיני ומוסקוביץ' שראסל ממעט להדריך את שחקניו, הוא אומר להם בצורה מעורפלת מה הם צריכים לעשות וסומך עליהם שיעשו כמיטב יכולתם. לגבי אדם שהתרגל לחממת שחקנים, נוסח קאסאבטס, זה היה בוודאי נסיון מתסכל.

נוראייב עצמו טוען, שהוא תרם לא מעט לעיצוב דמותו של ולנטינו בסרט. „כשר קראתי לראשונה את התסריט, התרשמתי שמדובר בדמות שאינה סימפטית כל-כך... החלטתי להקנות לו אופי קצת יותר חיובי, שלא יהיה יצור סביל כל-כך שיניח לסביבה לעשות בו כרצונה...“

עבודה מפרכת. אם כי לא היה זה הסרט הראשון שבו הופיע, היתה זאת הפעם הראשונה שנוראייב גילם תפקיד דרמטי בקולנוע. לפני שהגיע לאולפן היו לו ולאחרים, ספקות כבדים בקשר ליכולתו לעמוד במעמדה של סרט, אשר יונח כולו, על כתיפו. נוראייב עצמו, כפי שהסתבר, מצא שהשד אינו נורא כל-כך. „שחקני קולנוע עובדים פחות מאשר רקדני בלט“, הוא מציין, ובאשר לעימותים עם ראסל, הוא אינו מתרגש כלל: „כמוכן שהוא צועק בזמן החזרות, אבל לא יותר מכפי שצויע קים כשחוזרים על בלט. כל זה שטויות, שחקני קולנוע פשוט אינם מורגלים לעבור דה קשה ומפרכת. לכן הם מתרגשים מקט-נות שכאלה. בעיני, ההסרטה הזאת היא פי אלף יותר קלה מעבודה על בלט“, הוא מסכם.

מלמד את ניז'ינסקי לרקוד טאנגו, או מתמודד בקרב אגרופים עם עיתונאי קשה עורף שהעליב אותו. הוא משתמש ברכי לות יותר מאשר בהיסטוריה של ממש. אבל קשה לבוא בטענות אל ראסל על קטנות שכאלה. מזה כמה שנים יש הרואים בו את סמל הטעם הרע, וסרטי זוכים בתגובות קיצוניות. מצד אחד, שירייהלל על עיצובם החזותי, וכינויי חיבה שהמקובל ביניהם הוא, „פליגי של הצפון“ (אין זה כינוי מופרך לגמרי, וסצנה אחת מתוך קזנובה אומנם הזכירה את ראסל הן בעיצוב והן בבימוי); מצד שני, ההשמצות שמטיחים בפניו על האורגיות החזותיות שלווחות הרסן, על סצנות כמו זו של עלמה מאהלר הרוכבת עירומה על אוזן של גראמפון, או על אבר מין ענק המככב בתוך ליטטר מאניה, גובלות לעתים בביטויי-שינאה ממשיים.

ראסל אינו חושב כלל להתגונן. המוניות ואמנותיות הם שמות נרדפים בעיניו, הוא מכריז, „כוונתי, כשאני מדבר על המונית, היא לאותה אהבת חיים תוססת, קצת גדולה מן הטבע, קצת קלוקלת בטעמה. אבל אנר שית ונמרצת. אם אין לזה קשר אל האמ-

אליז'רקדן נוראייב ובמאי-מרגיון ראסל
„איני מעוניין באמנות“

נות, אני איני מעוניין כלל באמנות.“ כשהחל לעשות את הסרט, הסתבר עד מהרה כי זה עתיד להיות מוצר מפורסם עוד לפני שיגיע למסכים. קודם כל משום שלתפקיד הראשי בחר ראסל ב„ילד ה-נורא“ של הבלט, ברודולף נוראייב, האדם שלזכותו יש לרשום את יציאת המחול מן התחום הצר של האמנויות השמורות לפי-

נפש בלבד, ישר אל תוך טורי הרכילות וכלי-התיקשורת ההמוניים. למעשה התכוון ראסל לתת לנוראייב את התפקיד הקטן של ניז'ינסקי, בסצנה הקצרה שבה לומד הרקדן הרוסי הגדול לרקוד טאנגו אצל ולנטינו. וזאת בעקבות נוראייב, לעשות עם ראסל, אולם נוראייב סרט על חייו של ניז'ינסקי.

אומנם עוד מעט ימלאו שנתיים מאז הס-תימו הצילומים ויצא לשוק, אבל עוד לא אבדה התיקוה. הסרט יוקרן על מסכי ישראל בקרוב, אבל לא בקרוב מאד. הוא מתוכנן לצאת אחרי דירה לשניים וההצ-לחה המסחררת של הצמד מרשה מייסון וריצ'רד דרייפוס מבטיחה לסרט זה חיים ארוכים.

אך מוטב מאוחר מאשר לעולם לא. ראסל, גם אם הוא אחד היוצרים המרגי-זים ביותר הפועלים היום בעולם הקולנוע, מצליח לפחות, בכל אחד מסרטיו, להוציא את הצופים מן הכלים — מהתלהבות או מכעס — ובימים טרופים אלה, כאשר מרבית הסרטים אינם מעוררים יותר מאדי-שות, זהו הישג נכבד בפני עצמו. חייו של רודולף ולנטינו, סמל המין הגברי המובהק ביותר שהיה אי-פעם להר-ליוד, האיש שהיה לפולחן עוד בחייו, הוא נושא שהומצא כאילו במיוחד למען ראסל. בו הכפר האיטלקי מן הדרום שעלה בדריגה, משוטף כלים לרקדן בשכר; בו זוגן של גברות משועממות בשעות אחר-הצהריים המוקדמות; האיש שגרם לנשים להתעלף מול עיניו והיה סמרטוט בידי אשתו השניה והשתלטנית; הגבר שסצנות האהבה שלו היו לחלום האונניסטי של אמריקה, ואילו הוא עצמו, כך לחשו רבים, היה משהו שבין אימפוטנט להומוסקסואל (אם כי אין שום אישור רישמי לכל האגדות); בחור פשוט שהתפתה להאמין במיתוס של עצמו וביקש עצות מרוחות-רפאים; האליל ה-מושלם שהיה בעצם קורבן ההמונים. ול-סיכום: אוסף של ניגודים קיצוניים כה חריגים, שאילו ראסל המציא אותם, היו מאשימים אותו, כרגיל, בהגזמות גסות ובחוסר טעם מובהק.

אזורים לקורבנות. הפעם עמדה ה-היסטוריה לימינו של הבמאי האנגלי הסר-ערי, ומשום כך התגאה שלא נדרש כימעט להפליג אל עולם הדמיון הפרוע שלו. למרות שכאשר הוא מראה את ולנטינו,